

Rohkunborri
nasjonalparkstyre

Møteinnkalling

Utvalg: Rohkunborri nasjonalparkstyre
Møtested: , Veksthuset/Teams
Dato: 13.11.2023
Tidspunkt: 10:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
	Styresak		
ST 12/23	Godkjenning av innkalling og saksliste - Rohkunborri nasjonalpark		2023/3852
ST 13/23	Godkjenning av protokoll - Rohkunborri nasjonalparkstyre		2023/3852
ST 14/23	Justering økonomi 2023 - Rohkunborri nasjonalparkstyre		2022/9986
ST 15/23	Rohkunborri nasjonalparkstyre - økonomi og aktivitetsplan 2024		2023/10288
ST 16/23	Besøksstrategi Rohkunborri nasjonalpark		2022/9990
	Referat sak		
RS 11/23	Rohkunborri nasjonalpark - orientering fra møte med miljøvernoffiserene i Troms og Finnmark på Setermoen 1. november		2023/10291
RS 12/23	Oversendelse av retningslinjer for reindriftas søknader om barmarkskjøring i verneområder		2023/10244

Arkivsaksnummer: 2023/3852-9

Saksbehandler: Ida Steien Bjerka

Dato: 08.11.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rohkunborri nasjonalparkstyre	12/23	13.11.2023

Godkjenning av innkalling og saksliste - Rohkunborri nasjonalpark

Innstilling fra forvalter

Innstilling og saksliste godkjennes.

--- slutt på innstilling ---

Arkivsaksnummer: 2023/3852-10

Saksbehandler: Ida Steien Bjerka

Dato: 08.11.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rohkunborri nasjonalparkstyre	13/23	13.11.2023

Godkjenning av protokoll - Rohkunborri nasjonalparkstyre

Innstilling fra forvalter

Protokoll fra forrige møte godkjennes.

--- slutt på innstilling ---

Arkivsaksnummer: 2022/9986-2

Saksbehandler: Ida Steien Bjerka

Dato: 08.11.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rohkunborri nasjonalparkstyre	14/23	13.11.2023

Justering økonomi 2023 - Rohkunborri nasjonalparkstyre

Innstilling fra forvalter

Nasjonalparkstyret vedtar følgende justering av budsjett for 2023:

Styrets midler 1420.21		
Drift av styret (N1500)	Beløp	Merknad
Driftsutgifter styre og utvalg	370.000	Rest per 7.11.23 ca. 150.000 grunnet færre møter/aktivitet enn planlagt. Ikke meldt inn underforbruk.
Driftsutgifter rådgivende utvalg	10.000	
SUM	380.000	Tildeling 380.000, omsøkt 410.000.
Forvaltningsplan, besøksstrategi (N1501)		
Driftsutgifter forvaltningsplanarbeid	8.000	Opprinnelig budsjett/tildeling 20.000
Fagrapport miljø	0	Opprinnelig budsjett/tildeling 400.000
SUM	8.000	Meldt inn underforbruk på kr 400.000 3. november 2023.
TOTAL	388.000	

Tiltaksmidler 1420.31 (N1502)			
Prioritering	Tiltak	Beløp	Merknad

1	Forsterking av kjørespor og tilrettelegging av sti Nordkalottleden	290.000	Rest per 7.11.23 ca. 16.000.
2	Stiskjøtsel Sørvalen	41.000	
SUM		331.000	Omsøkt 370.000, tildelt 350.000, meldt inn underforbruk ca. 20.000 3.11.23.

--- slutt på innstilling ---

Vurdering

Restmidler på prosjekt 1500 (styrets driftsmidler) kan brukes på bl.a.:

- Brøyting parkering Bones
- Profilartikler

Restmidler på prosjekt 1502 (tiltaksmidler) kan brukes på:

- Kasser til oppbevaring av verktøy og utstyr

Arbeidet med forvaltningsplan har tatt lenger tid enn planlagt. Styret rekker derfor ikke inngå avtale om fagrapport miljø i 2023.

Arkivsaksnummer: 2023/10288-1

Saksbehandler: Ida Steien Bjerka

Dato: 08.11.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rohkunborri nasjonalparkstyre	15/23	13.11.2023

Rohkunborri nasjonalparkstyre - økonomi og aktivitetsplan 2024

Innstilling fra forvalter

Nasjonalparkstyret vedtar følgende budsjett og aktivitetsplan for 2024:

Styrets midler 1420.21		
Drift av styret (N1500)	Beløp	Merknad
Driftsutgifter styre og utvalg	400.000	- Overtid forvalter 20.000 - Styreopplæring - Nasjonalparkkonferanse - Befaring - Støtte til skoletur BUSK høst 2024
Driftsutgifter rådgivende utvalg	20.000	
SUM	420.000	
Forvaltningsplan, besøksstrategi (N1501)		
Driftsutgifter forvaltningsplanarbeid	20.000	Høringsutkast besøksstrategi osv.
Fagrapport miljø	400.000	
SUM	420.000	
TOTAL	840.000	

Tiltaksmidler 1420.31 (N1502)			
Prioritering	Tiltak	Beløp	Merknad

1	Forsterking av kjørespor og tilrettelegging av sti Nordkalottleden	50.000	Resterende arbeid Doaresjohka (Salvassjohka utsettes til 2025)
2	Konsept innfallspor (så fremt besøksstrategi blir godkjent og vedtatt)	250.000	- Innfallsport Altevatnet - Infopunkt Veksthuset/Setermoen
3	Stiskjøtsel Sördalen	30.000	
4	Stiskjøtsel Isdalen	30.000	
SUM		360.000	

Aktivitetsskalender/årshjul 2024

Tidspunkt	Aktivitet	Merknad
Januar	Evt. styremøte før søknad om midler til Miljødirektoratet	
Februar	Tildeling midler	
	Rådgivende utvalg	Så fremt vikar er på plass
Mars	Konstituerende styremøte	
	- Inkl. økonomi etter tildeling	
	Bestillingsmøte SNO	
	Be om tilbud på skjøtelsoppdrag	Fjelltjenesten, evt. også andre
April	Befaring	
	Avgjøre hvem som får skjøtelsoppdrag	
	Regional styreopplæring?	
Juni	Åpne Bjønnbåsveien	
	Villmarksmessa	
	Styremøte	
	Div. vedlikehold infrastruktur	Utføres av forvalter
Juli	Stiskjøtsel Sördalen/Isdalen	
	Ferdigstillelse bruer Doaresjohka	
August	Div. vedlikehold infrastruktur	Utføres av forvalter
	Styremøte	
September	Skoletur med stimerking Ruovdegorssajohka	

Oktober	Nasjonalparkkonferansen	
November	Styremøte med økonomi 2024 og 2025	

--- slutt på innstilling ---

Vurdering

Driftsmidler

- Styreopplæring blir mest fysiske samlinger for mindre geografiske områder.
- Ikke avgjort om det blir nasjonalparkkonferanse i 2024
- Selv om Statsforvalteren i Troms og Finnmark betaler lønn til forvalterne, har de ikke rom for å betale overtid for arbeid utenfor ordinær arbeidstid (kveld, helg) som forvalter pålegges av styret. Styret bes derfor sette av en sum til eventuell overtid til forvalter. Nasjonalparkstyret for Øvre Dividal nasjonalpark har benyttet denne ordningen i flere år.

Tiltaksmidler

- Fjelltjenesten fullfører arbeidet med bru over Doaresjohka i 2024 (inkl. helikopterløft av stålbjelker). De har ikke kapasitet til å begynne på bru over Salvassjohka i 2024, det utsettes til 2025.
- Godkjenning av besøksstrategi for Rohkunborri nasjonalpark vil utløse mulighet til å jobbe med merkevaren for Norges nasjonalparker:
 - o Konseptutvikling for innfallsporter/informasjonspunkt på Altevatnet og ved Veksthuset
 - o Rohkunborri nasjonalparkstyre har signert en ikke forpliktende tilsutningserklæring for rammeavtale for mulighetsstudier og prosjektering av innfallsporter i nasjonalparker og andre verneområder. Nasjonalparkstyret trenger ikke å benytte seg av denne avtalen, men har mulighet til det om ønskelig, noe forvalter anbefaler.

Arkivsaksnummer: 2022/9990-8

Saksbehandler: Ida Steien Bjerka

Dato: 09.11.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rohkunborri nasjonalparkstyre	16/23	13.11.2023

Besøksstrategi Rohkunborri nasjonalpark

Innstilling fra forvalter

Rohkunborri nasjonalparkstyre sender enkel besøksstrategi for Rohkunborri nasjonalpark til Miljødirektoratet for faglig godkjenning. Etter faglig godkjenning vedtas besøksstrategien lagt ut på offentlig høring av nasjonalparkstyret.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Besøksstrategi Rohkunborri nasjonalpark

Saksopplysninger

Nasjonalparkstyret skal vedta forvaltningsplan og besøksstrategi for nasjonalparken. Disse kan vedtas samtidig eller hver for seg. Rohkunborri nasjonalparkstyre har fått aksept fra Miljødirektoratet til å utarbeide en forenklet besøksstrategi grunnet lite besøk og få besøksrelaterte forvaltningsutfordringer.

Godkjent besøksstrategi er et kriterium for å bli prioritert i tildeling av tiltaksmidler til innfallsporter og infrastruktur. Godkjent besøksstrategi gir større mulighet til bruk av merkevaren og designmanualen til Norges nasjonalparker, bl.a. ved at nasjonalparkstyret kan utforme ny brosjyre og informasjonsplakater, samt vedta kriterier for bruk av kommersielt merke Laget i/Skjer i/Kommer fra Rohkunborri nasjonalpark.

Vurdering

Arbeidet med konsultasjon ifm. forvaltningsplan med de samiske rettighetshaverne har dratt ut i tid. Dette arbeidet må følges opp, men det vil være personavhengig i hvilken grad vikarierende nasjonalparkforvalter er i stand til å gjøre dette.

For å unngå fullstendig stillstand i arbeidet med forvaltningsplan og besøksstrategi, anbefaler forvalter at nasjonalparkstyret går videre med faglig godkjenning av besøksstrategi.

Nasjonalparkstyret og vikarierende forvalter kan med godkjent besøksstrategi jobbe videre med følgende:

- Hjemmeside

- Ny brosjyre
- Nye kart og informasjonsplakater
- Konseptutvikling av startpunkt Altevatnet
- Konseptutvikling av informasjonspunkt Veksthuset

Nasjonalparkstyret har signert en ikke forpliktende tilslutningserklæring for rammeavtale for mulighetsstudier og prosjektering av innfallsporner i nasjonalparker og andre verneområder. Nasjonalparkstyret trenger ikke å benytte seg av rammeavtalen, men har mulighet til det om ønskelig, noe forvalter anbefaler.

Enkel besøksstrategi for Rohkunborri nasjonalpark

**Rohkunborri
nasjonalparkstyre**

1. Innledning

Besøksstrategien er et vedlegg til forvaltningsplanen for Rohkunborri nasjonalpark.

Formålet med besøksstrategien er å:

- Bidra til å ivareta verneverdiene og skape forståelse for vernet
- Bidra til gode opplevelser for de besøkende av nasjonalparken
- Bidra indirekte til lokal verdiskaping

Strategien skal forsøke å balansere mellom disse tre elementene, der hensynet til ivaretagelse av naturverdiene veier tyngst.

I Rohkunborri nasjonalpark er det ingen akutte forvaltningsutfordringer knyttet til besøkende. Det er likevel noen områder og aktiviteter som er av en slik art at det i fremtiden kan utvikle seg til å bli utfordrende for forvaltningsmyndigheten. Det er derfor viktig å utarbeide både en forvaltningsplan som gir gode retningslinjer for utøvelse av forvaltningsmyndigheten, og en besøksstrategi der en tar høyde for å kanalisere hovedmengden av besøkende for å skåne sårbare og potensielt utsatte områder, arter og kulturminner. Et av særpregene for Rohkunborri nasjonalpark er i tillegg muligheten til å ferdes i det stille rom utenfor opparbeidede stier og løyper.

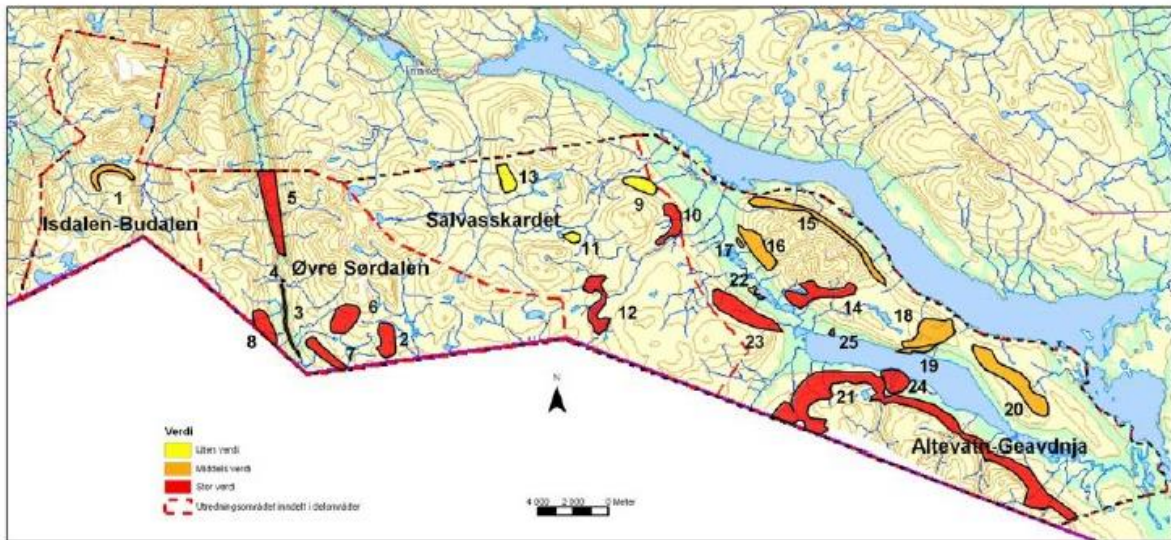
2. Kunnskapsgrunnlaget

Kunnskapsgrunnlaget er beskrevet i kapittel 2 i forvaltningsplanen for Rohkunborri nasjonalpark.

2.1 Sårbare naturverdier

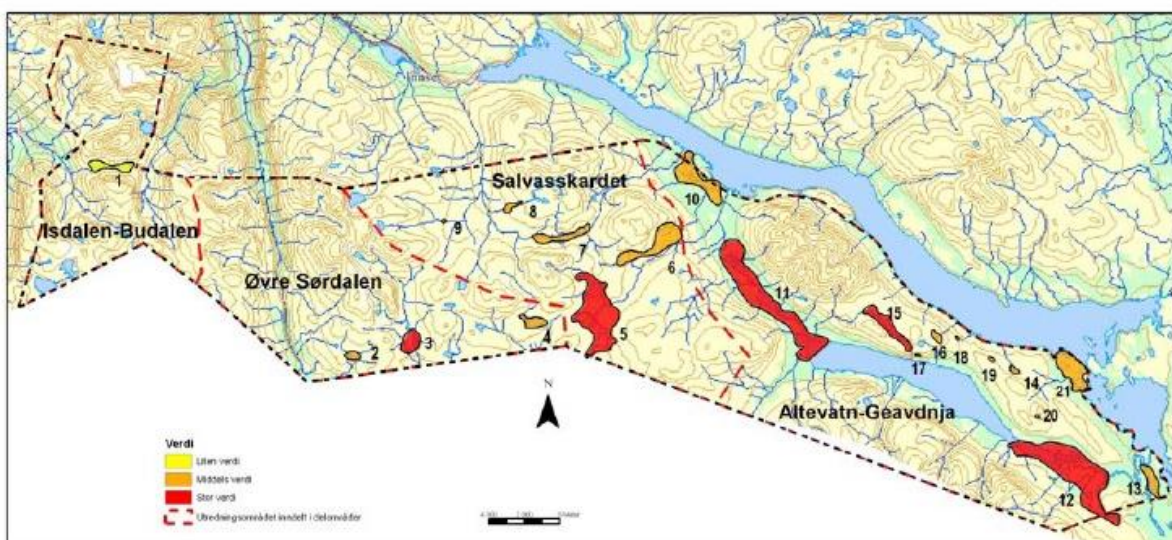
I konsekvensutredningen for vernet av nasjonalparken utførte *Miljøfaglig Utredning* i 2006 ei vurdering av naturverdiene (naturtyper, vilt og ferskvann) i det foreslåtte verneområdet. Denne verdivurderingen vurderes å dekke behovet for sårbarhetskartlegging, da verdi og sårbarhet følger hverandre tett. Sårbarhetsvurderingen i denne besøksstrategien er derfor en oppsummering av rapporten fra *Miljøfaglig utredning*, som kan leses i sin helhet på nasjonalparkstyrets hjemmesider (<https://www.nasjonalparkstyre.no/Rohkunborri/publikasjoner/fagrapporter>).

For verdsatte naturtyper ble 25 lokaliteter vurdert til å ha særlig verdi, og dermed sårbarhet, innenfor det foreslåtte verneområdet (figur 1). Ved opprettelsen av nasjonalparken ble grensa justert i forhold til verneforslaget, slik at en lokalitet har falt ut (nr. 13, figur 1). Naturtypene som er verdsatt er: kalkrike områder i fjellet; naturlig fisketomme innsjøer og tjern; fossesprøytzone; gråor-heggeskog, bjørkeskog med høgstauder; rikmyr; sørvendt berg og rasmark; og deltaområder.

Figur 1.: Verdsatte naturtyper. Fra konsekvensutredning, Larsen, B. H., Fjeldstad, H., Jørgensen, L. & Melby, M. W. 2006. Sør-dalen/Isdalen nasjonalpark i Bardu – konsekvenser for naturmiljø. *Miljøfaglig Utredning Rapport 2006-4: 1-70 + vedlegg.*

I vurderingen av verdsatte viltområder er 20 lokaliteter utpekt til å ha særlig verdi. Én av disse lokalitetene (nr. 8, figur 2) falt ut som følge av grensejustering ved opprettelsen av verneområdet. Hekkeplasser for kongeørn, jaktfalk og snøugle er kjent innenfor verneområdet, men disse er unntatt offentlighet og derfor ikke kartfestet. De kartfestede lokalitetene er i stor grad viktige hekkeområder for vadefugler og ender, samt mindre rovfugler.

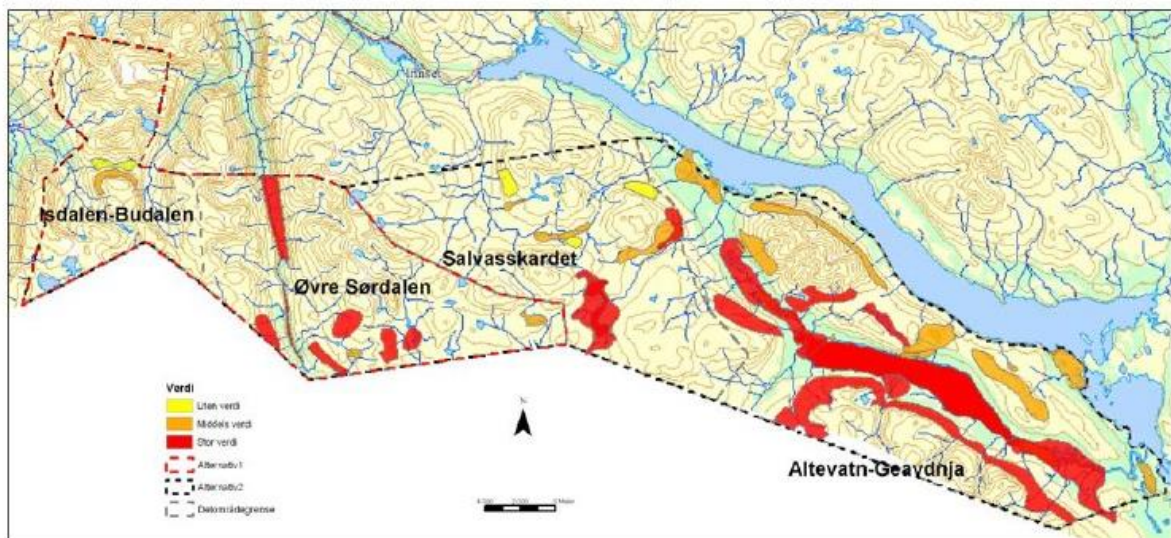
Figur 2: Verdsatte viltområder. Fra *Miljøfaglig Utredning Rapport 2006-4: 1-70 + vedlegg.*

Ferskvannslokalitetene ekskluderer fisketomme vatn, som er vurdert under naturtyper. Geavdnjávri er vurdert til å ha stor verdi med opprinnelig plante- og dyresamfunn, mens Hávngajávri og Eartebealjávri er vurdert til middels verdi (figur 3).

Figur 3.: Verdsatte ferskvannslokaliteter. Fra *Miljøfaglig Utredning Rapport 2006-4: 1-70 + vedlegg*.

Figur 4 viser sammenveid kart over områder med spesielle naturverdier, og sårbarhet, i nasjonalparken.

Figur 4: Sammenveid kart for vedsatte naturverdier. Fra *Miljøfaglig Utredning Rapport 2006-4: 1-70 + vedlegg*.

2.1.2 Trusler mot verneverdiene

Ferdsl og inngrep

Av de viktigste truslene mot verneverdiene kan det deles inn i tekniske inngrep og ferdsel. Verneforskriften for nasjonalparken beskytter mot tekniske inngrep men det gjøres likevel enkelte grep gjennom tilrettelegging og næring.

Et av formålene med vernet innebærer også friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Økt ferdsel kan utgjøre en trussel for flora, fauna, kulturminner og geologiske verdier i verneområdet. Rovfugl og annet vilt kan være utsatt i hekke- og yngleområder.

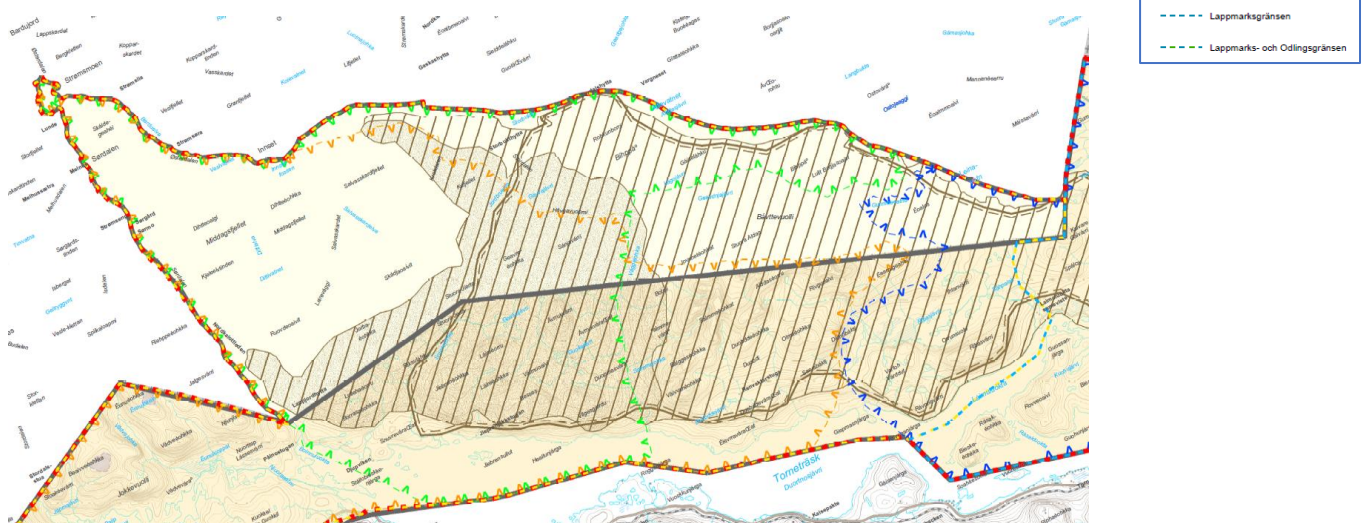
Ferdselen medfører ikke noen stor utfordring i verneområdet i dag.

I Sjørdalen og Salvasskardet kanaliseres ferdselen i stor grad til turstien, som var etablert lenge før vernet. Stien er siden vernevedtaket utbedret med broer og enklere omlegginger av allmenne sikkerhetshensyn.

Eartebealjávri, Geavdnjajávri og Hávgavuopmi er populære områder for friluftsliv og isfiske på sen vinteren og våren. Eartebealjávri og Geavdnjajávri brukes også en del på sommeren og høsten til jakt og fiske. Tilgang til rypejakt vurderes årlig av Statskog. Elg jaktes i tre ulike områder i nasjonalparken.

Motorferdselen i Rohkunborri nasjonalpark er i dag redusert sammenlignet med tiden før området ble vernet i 2011. Retningslinjer for motorferdsel er beskrevet i forvaltningsplanens kap. 4.7.

Den største trusselen for vegetasjon i Rohkunborri nasjonalpark er i dag kjørespor fra barmarkskjøring i forbindelse med reindrif. Strekningen Eartebealjávri-Geavdnjajávri – Jordbruelva – Salvasskardet (figur 5) er kalvingsland for Talma sameby, som også har sommerbeite i verneområdet. Kjørespor finnes også i Budalen, som er beiteområde for Gielas reinbeitedistrikt.

Figur 5: Årstidsbeiter for Talma sameby. Fra sametinget.se.

Kunnskap

Mangel på kunnskap kan utgjøre en trussel mot verdier. Det er gjennomført kartlegginger av kulturminner og kulturmiljø i flere omganger i verneområdet. Det er likevel flere områder der denne kunnskapen er mangelfull, noe som kan føre til at ferdsel påvirker på en uheldig måte. Dispensasjoner i enkeltsaker kan også gi en uheldig innvirkning dersom usikkerheten ikke tas tilstrekkelig hensyn til.

Fremmede arter

Det er ikke kjennskap til problemer med fremmede arter i verneområdet. Forekomst av mink langs vatn og vassdrag kan likevel utgjøre en trussel mot hekkende fugl og fiskebestand. Utsetting av fisk kan også være en form for spredning av fremmede arter. I enkelte av innsjøene er det ikke fisk. Dette medfører at krepsdyr finnes i rikt monn. Blant andre er dette viktig for havelle som ofte hekker ved fisketomme innsjøer der det er god tilgang på krepsdyr.

Grotter

Det finnes flere grotter i verneområdet som er kjent og kartlagt blant grotteentusiaster. Det er likevel trolig flere som ikke er kjent for forvaltningsmyndigheten. Disse er vernet mot fjerning av inventar til eksempel i form av stalagmitter. Det er heller ikke lov å bore eller bryte stein noe som gjerne gjøres i tilknytning til kartlegging og sikring av personer i grottene.

Trusler utenfor vernegrensene

Klimaendringer er trolig en av de større truslene for verneområdet. Erosjon og temperatur kan føre til at vegetasjonen endrer seg. Dette vil videre kunne føre til endringer i økologien og utspreidningen av dyrearter. Det forventes også at isbreer/ flerårige snøfonner i verneområdet vil minke i størrelse og utbredelse. Omlegging av bruksmønster fra brukere utenfor området kan medføre økt slitasje gjennom området. Endringer i regelverk vedrørende andre bruksformer kan også påvirke verneområdet.

2.2 Reiselivet

Per dags dato er det noen få lokale bedrifter som tilbyr turer inn i eller gjennom deler av Rohkunborri nasjonalpark. Dette gjelder både hundesledeturer om vinteren og fotturer om sommeren, i tillegg til utleie av faste leirplasser utenfor verneområdet. Det finnes også flere aktører som påtar seg skyssoppdrag på Altevatnet med båt om sommeren og snøskuter om vinteren og således legger til rette for ferdsel inn i verneområdet.

Lokale aktører innenfor hundesledeskjøring har søkt om og fått innvilget dispensasjon fra verneforskriften for organisert ferdsel i nasjonalparken (styresak 8/18, 23.3.2018).

Dispensasjonen gjelder for hundekjøring om vinteren frem til 1. mai hvert år. Uorganisert hundekjøring trenger ikke dispensasjon fra verneforskriften frem til 1. mai. Etter 1. mai er uorganisert hundekjøring søknadspliktig i nasjonalparken av hensyn til det samiske naturgrunnlaget (reinkalving). I arbeidet med forvaltningsplanen har det blitt arbeidet frem følgende definisjon av hundekjøring (kap. 4.4.1): *Med hundekjøring forstås her ferdsl med hund der en person har med seg, trekkes av, går med eller på annet vis kontrollerer mer enn to hunder, til fots, på ski eller på slede.*

2.3 Den besøkende

Basert på brukerundersøkelser og besøkstelling er anslått at de fleste besøkende i Rohkunborri nasjonalpark er lokale og regionale innbyggere som utøver enkelt friluftsliv, særlig i området rundt Havgávuopmi-Geavdnjajávri og på strekninga Sjørdalen-Lappjordhytta. Dernest er det en del trafikk langs Nordkalottruta som går gjennom nasjonalparken. Oppføringene til de besøkende i besøksprotokollen på Lappjordhytta kan deles inn i tre grupper: lokale/regionale innbyggere, norske besøkende og utlendinger (tabell 1). Det er flest besøkende på Lappjordhytta som har bosted utenfor Norge, deretter er det regionale besøkende som utgjør den nest største gruppa.

Statistikk fra besøkstelling kan leses i vedlegg A til besøksstrategien.

Opplevelsen av landskapet står nok sentralt for de fleste som besøker Rohkunborri nasjonalpark, i tillegg til andre viktige opplevelser som jakt og fiske, vandring og muligheten til å oppholde seg i det stille rom.

Det ble gjennomført en brukerundersøkelse i Sjørdalen sommeren 2016. Det kom inn 19 svar, der turfølgene til sammen utgjorde 39 personer. Halvparten av disse oppga at de skulle overnatte i nasjonalparken, mens halvparten var på dagstur. Alle respondentene oppga vandring som mål for turen. I undersøkelsen nevnte flere at stien i Sjørdalen var gjengrodd og burde ryddes. Dette er tatt inn i skjøtelsesplanen for verneområdet, og stien har blitt ryddet med godt resultat siden i 2018.

Jakt og fiske utøves i nasjonalparken særlig omkring Geavdnjajávri. Innsjøen er forholdsvis lett tilgjengelig både sommer, høst og vinter. Bardu jeger- og fiskeforening har hytte, naust og båt ved Geavdnjajávri. Statskog har i tillegg ca. 40 kontraktfestede båtplasser sør for Røkskardet (med mulighet for utvidelse inntil 60 båtplasser). Geavdnjajávri og omegn er områder med spesielt fokus for forvaltningsmyndigheten, da disse områdene er viktig for flere plante-, fugle- og dyrearter, som flyttvei og kalvingsland for tamrein, og som rekreasjonsområde for mennesker. Følgelig er det områder med mulighet for konflikter mellom ulike brukergrupper og naturverdier. Retningslinjene for jakt, fiske, båtopplag og motorferdsel er beskrevet i detalj i forvaltningsplanens kapittel 4.

Nordkalottruta går gjennom nasjonalparken fra Sverige (Abisko) til Lappjordhytta og videre gjennom Salvasskardet til Altevasshytta. Vinterstid kan en gå fra Lappjordhytta og følge Krokdalen til Gaskashytta. Alle hyttene tilhører Troms turlag og er tilgjengelig med DNT-nøkkel (Troms turlag melder imidlertid om at de vil gå over til bookingsystem og kodelås innen 2021). Det er også merket sti fra Sjørdalen til Lappjordhytta. Tellinger utført med termiske matter viser at denne stien er mindre brukt enn stien mellom Sverige-Lappjord-Salvasskardet, til tross for spektakulært landskap i canyon. Det er også flere besøkende som trolig både kommer inn fra Sverige og går tilbake til Sverige etter besøk på Lappjordhytta. Dette synes naturlig da den korteste og mest lettgånge adkomsten til Lappjordhytta er fra Sverige. For å lette fremkommeligheten på strekninga Sjørdalen-Lappjord er det i 2018 og 2019 benyttet krattknuser fra parkeringa ved Tverrelva etter den gamle kjerrevegen inn til ca. 1 km før Kjelelva, og deretter krattknuser/ryddesag/ljå langs stien inn til Ståggonjunnhytta, ei strekning på totalt ca. 8 kilometer.

Sykling er etter verneforskriften kun tillatt etter vei, samt traseer godkjent i forvaltningsplanen. Inntil forvaltningsplanen kom på plass har det derfor kun vært tillatt å sykle etter kjerrevegen i Sjørdalen, ca. 1,5 km inn i nasjonalparken.

I forvaltningsplanen er det nå åpnet for sykling langs følgende merka stier i nasjonalparken:

- Salvasskardet -Lappjord-Sjørdalen
- Bones-Budalsvatnet (forutsetter at stien merkes ifm Bardu fjelltrim til Hotell Hilton)

Organisert ferdsel med sykkel er søknadspliktig. Det kan innvilges tillatelse til organisert sykling for grupper med inntil 12 deltakere, se retningslinjer i forvaltningsplanens kapittel 4.4.1.

Det forventes at strekninga Salvasskardet-Lappjord-Sjørdalen vil ha potensiale til å tiltrekke seg syklister fra regionen på grunn av landskapets særegne karakter. Det potensielle omfanget av ferdsel med sykkel er usikkert. Åpningen av traseer for sykling skal evalueres når forvaltningsplanen revideres. Forvaltningsmyndigheten kan når som helst stenge traseene for sykling av hensyn til naturverdiene.

Et særegent grottelandskap ligger i/like ved den sørvestlige delen av verneområdet. Grottene er godt kjent blant svenske grotterutforskere og dermed en attraksjon for entusiaster. Grottene er i verneforskriften vernet mot bl.a. bolting, boring og fjerning av materiale. For mer om grotter og karstlandskap, se kapittel 2.3 i forvaltningsplanen.

2.5 Sammenstilling og situasjonsanalyse av kunnskapen

Det vil fortsatt være behov for å kartlegge av naturverdier, kulturminner og andre temaer (eksempelvis besøk) som en del av kunnskapsgrunnlaget i fremtiden, både for å utvide basiskunnskapen og for å se endringer over tid.

3. Mål

3.1 Mål med besøksforvaltning

- *Mål for verneverdiene*
 - *Besøksstrategien skal være et bidrag til oppnåelse av forvaltningsmål og bevaringsmål definert i forvaltningsplanen*
- *Mål for reiselivet*
 - *All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til natur, vegetasjon, dyreliv og kulturminner.*
 - *Aktiviteten skal bære preg av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.*
 - *Økt reiselivsaktivitet skal ikke medføre økning i motorferdselen i området.*
 - *All forurensning og forsøpling er forbudt. Avfall skal tas med ut av området.*
 - *All ferdsel skal ta hensyn til reindriften. Ved planlagt aktivitet oppfordres det til å ta kontakt med de(n) berørte distrikt/sameby, eventuelt forvalter.*
 - *Reiselivsaktører som ønsker å drive organisert ferdsel som kan skade naturmiljøet (se kapittel 4.4.1 i forvaltningsplanen) skal søke forvaltningsmyndigheten om særskilt tillatelse. Eventuell tillatelse skal angi vilkår knyttet til ivaretagelse av verneformålet.*
 - *For tiltak som gjelder bygninger og anlegg gjelder retningslinjene i kap. 4.8 i forvaltningsplanen. Etableringer av nye reiselivsbygg er ikke tillatt innenfor nasjonalparken.*
 - *Ved tilrettelegging for ferdsel i nasjonalparken, skal forvaltningsmyndigheten søke å finne løsninger som også reiselivsnæringen kan benytte.*
 - *Hundekjøring: Organisert ferdsel i form av hundekjøring må søke nasjonalparkstyret om dispensasjon fra verneforskriften for ferdsel frem til 1. mai. Etter 1. mai er bare uorganisert hundekjøring tillatt etter søknad i nasjonalparken.*
- *Mål for de besøkende*
 - *Besøkende skal også i fremtida ha mulighet til å utøve enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging i verneområdet.*
 - *Den tilretteleggingen som gjøres skal bidra til å kanalisere ferdsel og informere besøkende om verneverdier og regelverk for opphold i nasjonalparken.*
 - *De besøkende skal gjennom informasjon gjøres godt rustet til å ta hensyn til verneverdier.*
 - *De besøkende skal ikke legge igjen søppel i verneområdet.*

3.2 Strategiske grep

Forvaltningsmyndigheten ønsker å legge til rette for bærekraftig bruk av verneområdet. Det er en balansegang å ta hensyn til verneverdier så vel som ulike brukerinteresser.

Rohkunborri nasjonalpark er en relativt ny nasjonalpark opprettet i 2011, og har lang tradisjon for bruk av området, både til rekreasjon og samisk næring.

Det er en verdensomspennende trend i økning av besøk til verneområder (Arvid Viken, seminar besøksforvaltning, Tromsø, 10.9.2019). Med økt besøk øker nødvendigheten for tilrettelegging, for eksempel i form av parkering, toaletter og stiskjøtsel.

Rohkunborri er i dag et lite besøkt verneområde i norsk sammenheng med ca. 1000 passeringer ved Lappjord og et flertall hundre brukere av de østlige områdene rundt Geavdnjajávri hvert år. Området tåler flere besøkende. I den sammenheng at det er viktig å styre graden av tilrettelegging i et langsiktig perspektiv. Det er siden opprettelsen av nasjonalparken opparbeidet flere innfallspor/ startpunkt som letter adkomsten til verneområdet. Disse tiltakene blir satt pris på både av lokale og mer langveisfarende besøkende, og ikke minst av grunneiere som slipper at folk parkerer og gjør sitt fornødne i hagene, slik media forteller at skjer andre steder i Norge. Dette er gjennomtenkte tiltak på viktige startpunkt utenfor verneområdet. Inne i nasjonalparken skal fortsatt verneformålet være bestemmende, der andre ledd av formålsparagrafen sier følgende: *Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av naturvennlig friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.*

Hovedinnfallsporten til Rohkunborri nasjonalpark er Altevatnet. På Toppen ved Altevatnet er det planlagt innfallsport med gapahuk, toalett og informasjon. Innfallsporten ligger langs Nordkalottruta, og er også et viktig startpunkt for turer til Øvre Dividal nasjonalpark (punkt 1 i kart og tabell under).

Forvaltningsmyndigheten skal bidra til at verneformålet oppfylles, og vil samtidig ta vare på en av vår tids største knapphetsressurser: villmarkspregede områder. Vi må forvente at det i tiden fremover vil bli fortsatt økt press på utnyttelse av landarealer, både i Norge og på verdensbasis. Rohkunborri sitt fortrinn er nettopp muligheten til å ferdes både på og utenfor sti uten å møte horder av mennesker. Dette trekker en viss type besøkende, som vil ha behov for å handle mat til turer på nærbutikken, eller de for eksempel kjøper pakketur med hundeslede av ansvarlige lokale aktører.

Beliggenheten, terrenget og avstandene gjør at Rohkunborri neppe vil bli noen destinasjon for masseturisme. Det er ikke naturlig, eller ønskelig, å drive utstrakt tilrettelegging eller stiskjøtsel langt inne i verneområdet. I tillegg til Nordkalottruta fungerer turlagsstien fra Sjørdalen til Lappjord som kanalisering av vandrere. Stien i Sjørdalen er utbedret med merking av flomsti og nye hengebruer som bedrer sikkerheten til de som selv velger å vandre i området.

4. Tiltaksplan

Informasjon og holdningsskapende arbeid er en viktig del av forvaltningens arbeidsområde og representerer en stor utfordring i arbeidet med forvaltning av verneområder. Gjennom ulike former for informasjon og veiledning bidrar forvaltningsmyndigheten til å skape forståelse for bevaring av natur og motivere til naturvennlig adferd.

Nr. i Kart	Lokasjon	Bålpanner	Turskilt	Bord og benker	Informasjonsbukker /-skilt	Toalett	Parkeringsplass	Bruer	Gapahuk	Ved er kjørt ut	Øks og sag	Informasjonsskjerm
1	Altevatn		X		P	P			P	P		
2	Røskardet			X	X					X		
3	Lappjord		X	X								
4	Stordalsstua		X									
5	Bones		X		X	X	X					
6	Budalselva		X					X				
7	Staggonjunni		X	X						X		
8	Isdalen		X		X		X					
9	Kjelelva		X					X				
10	Ruovdegorsjohka		X					X				
11	Tverrelva	XX	X	XX	X	X	X	X		X		
12	Polar Park				P							(X)
13	Sørdalen ved grense	X							X	X		
14	Storbukta	X		X	X	X				X	X	
15	Geavdnjavri			X						X	X	
16	Kommunehuset Setermoen											P
16	Veksthuset Setermoen	P			X P				P			

X = utført, P = planlagt.

Tiltaksplan 2023-2025
2023
Forsterking av kjørespor/tursti Salvasskardet
Skjøtsel av stien i Sjørdalen inkl. rydding av sti, klopping, steinlegging
Stirydding Isdalen
2024
Stirydding Sjørdalen, Isdalen
Nye informasjonsplakater som følge av godkjent besøksstrategi
Detaljprosjektering infopunkt Altevatn og Veksthuset
2025
Nye nettside, kart og brosjyre
Stiskjøtsel Sjørdalen
Prøvefiske fisketomme vann

Vedlegg A til besøksstrategi for Rohkunborri nasjonalapark – besøksstatistikk

Tabell 1: Besøkende ved Lappjordhytta 2015-2016 basert på hjemsted, fra besøksprotokoll.

Besøkende Lappjordhytta basert på hjemsted (1 år: oktober 2015 til oktober 2016)							
Lokale og regionale	Antall	Norge	Antall	Internasjonale	Antall	Antall med ukjent hjemsted	Totalt antall
Troms fylke	115	Nordland	30	Sverige	73	10	
Bardu kommune	18	Oslo	18	Tyskland	36		
		Hordaland	5	Finland	32		
		Akershus	4	Sveits	8		
		Møre og Romsdal	4	Nederland	6		
		Rogaland	4	Østerrike	6		
		Trøndelag	4	Belgia	5		
		Finnmark	2	Danmark	3		
		Oppland	2	Tsjekkia	3		
		Østfold	2	Storbritannia	3		
		Hedmark	1	Italia	2		
		Telemark	1	USA	1		
		Vestfold	1				
		Norge (ukjent fylke)	1				
Sum	133		79		178	10	400

Ved opprettelsen av gapahuk og bål plass ved nasjonalparkgrensa i Sjørdalen i 2016, ble det også lagt ut turbok. Gjennomgang av turboka viser totalt 551 registreringer i perioden 29. oktober 2016 til 3. oktober 2019 (tabell 2). Det er klar overvekt av registreringer av folk hjemmehørende i Bardu kommune. Dette er trolig et resultat både av markedsføring fra nasjonalparken, samt opprettelsen av nasjonalparkgrensa som turmål i kommunens egen «ti på topp» - Bardu fjelltrim i 2015.

Tabell 2: Turbok Sjørdalen 2016-2019

Turbok Sjørdalen 2016-2019			
År	Registreringer vinter (1.1.-1.6. og 15.10.-31.12.)	Registreringer sommer (1.6.-15.10.)	Registreringer totalt
2016	11	0*	11
2017	31	137	168
2018	29	114	143
2019	11**	218	229
*Turbok lagt ut oktober 2016 **Turbok avlest 3.10.2019			551

Arkivsaksnummer: 2023/10291-1

Saksbehandler: Ida Steien Bjerka

Dato: 08.11.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rohkunborri nasjonalparkstyre	11/23	13.11.2023

Rohkunborri nasjonalpark - orientering fra møte med miljøvernoffiserene i Troms og Finnmark på Setermoen 1. november

Saksopplysninger

1. november gjennomførte nasjonalpark- og verneområdeforvalterne i Troms og Finnmark et møte med miljøvernoffiserene i Hæren i Troms og Finnmark. Seksjonsleder naturvern, forvalter små verneområder og seniorrådgiver på internasjonalt samarbeid fra Statsforvalteren i Troms og Finnmark deltok også på møtet. Møtet fant sted på Setermoen med noen deltakere på Teams. Formålet med møtet var å knytte tettere kontakt mellom forvalterne og miljøvernoffiserene, og se på muligheter for å ytterligere forbedre samarbeid.

Forvalterne i områdene med størst militær aktivitet (Indre Troms og Pasvik) har i dag god kontakt med lokale miljøoffiserer. Vi ser imidlertid at det er rom for forbedring i informasjonsflyt, spesielt med tanke på klarhet i geografisk ansvarsområde hos de ulike miljøvernoffiserene.

Resultatet fra møtet er enighet om et årlig møte for å opprettholde kontakt og informasjonsflyt, med utveksling av kontaktinformasjon og eventuelle endringer i stillingsbesittelse. Det årlige møtet skal avholdes i begynnelsen av november.

Ved neste møte skal også toppunkt miljøvern for Luftforsvaret og Sjøforsvaret inviteres. Det er behov for tettere kontakt med disse forsvarsgrenene og kvalitetssikring av bl.a. kartmateriell mtp. restriksjoner ifm. militær aktivitet (for eksempel lavtflygning i ulike verneområder).

From: Trond Flydal[Trond.Flydal@miljodir.no]

Sent: 30.06.2023 13:22:44

To: Postmottak SFTF[sftfpost@statsforvalteren.no]; Vistnes, Ingunn Ims[ingunn.vistnes@statsforvalteren.no]; Kollstrøm, Rolf[rolf.kollstrom@statsforvalteren.no]; SFTF Stabbursdalen[stabbursdalen@statsforvalteren.no]; Reisa nasjonalpark[reisa.nasjonalpark@statsforvalteren.no]; Ånderdalen nasjonalpark[anderdalen.nasjonalpark@statsforvalteren.no]; Rohkunborri nasjonalpark[rohkunborri.nasjonalpark@statsforvalteren.no]; Baardvik, Bjørn Morten[bjorn.baardvik@statsforvalteren.no]; Benonisen, Rune[rune.benonisen@statsforvalteren.no]; Lyngsalpan LVO[lyngsalpan@statsforvalteren.no]; Nordkvaløya LVO[nordkvaloya.lvo@statsforvalteren.no]; Halvorsen, Morten[morten.halvorsen@statsforvalteren.no]; Postmottak SFNO[sfnopost@statsforvalteren.no]; Postmottak SFNO[sfnopost@statsforvalteren.no]; Skjelbostad, Isa[isa.skjelbostad@statsforvalteren.no]; Kvalshaug, Ole-Jakob[ole-jakob.kvalshaug@statsforvalteren.no]; Tødås, Tore[tore.todas@statsforvalteren.no]; Strand, Sigbjørn[sigbjorn.strand@statsforvalteren.no]; Berger, Marit Sophie[marit.berger@statsforvalteren.no]; Postmottak SFTL[sftlpost@statsforvalteren.no]; Postmottak SFTL[sftlpost@statsforvalteren.no]; Berger, Marit Sophie[marit.berger@statsforvalteren.no]; Postmottak SFTL[sftlpost@statsforvalteren.no]; Postmottak SFIN[sfinpost@statsforvalteren.no]; Postmottak SFIN[sfinpost@statsforvalteren.no]; Postmottak SFIN[sfinpost@statsforvalteren.no]; Postmottak SFIN[sfinpost@statsforvalteren.no]; Postmottak SFIN[sfinpost@statsforvalteren.no]; Postmottak SFIN[sfinpost@statsforvalteren.no]; Postmottak SFIN[sfinpost@statsforvalteren.no]; Anarjohka nasjonalparkstyre[anarjohka@statsforvalteren.no]

Cc: Terje Qvam[Terje.Qvam@miljodir.no]; Håvard Alexander

Hagen[havard.alexander.hagen@landbruksdirektoratet.no]

Subject: Oversendelse av retningslinjer for reindriftas søknader om barmarkskjøring i verneområder

Til berørte statsforvaltere og verneområdestyrer

Som mange er kjent med har Landbruksdirektoratet og Miljødirektoratet i lengre tid arbeidet med en veileder for å klargjøre og forenkle prosessen ved behandling av søknader om barmarkskjøring i verneområdene fra reindrifta.

Vedlagt følger veilederen i endelig versjon, som også vil bli publisert på Landbruksdirektoratets og Miljødirektoratets nettsted.

Det bes om forvaltningsmyndighetene for verneområdene nå tar veilederen i bruk i sin saksbehandling, og samtidig bidrar til å gjøre innholdet kjent for berørte parter. Det er blant annet viktig å ha tidlig og god dialog med distriktsstyrene i samband med utarbeidelse av oppdaterte distriktsplaner etter reindriftsloven, slik at de innholdsmessig kan danne et forsvarlig grunnlag for forvaltningsmyndighetenes behandling av aktuelle søknader.

Ved eventuelle spørsmål i samband med veilederen kan følgende personer kontaktes:

Håvard Alexander Hagen i Landbruksdirektoratet,
havard.alexander.hagen@landbruksdirektoratet.no

John Ole Grøtte i Miljødirektoratet,
john.ole.grotte@miljodir.no

Det er fint om veilederen kan gjøres tilgjengelig for aktuelle verneområdestyrer og forvaltere, så håper vi retningslinjene vil bli til nytte i saksbehandlingen fremover.

Med vennlig hilsen

Trond Flydal

seksjonsleder, juridisk seksjon naturmangfold

Miljødirektoratet

Telefon: 03400 / 73 58 05 00

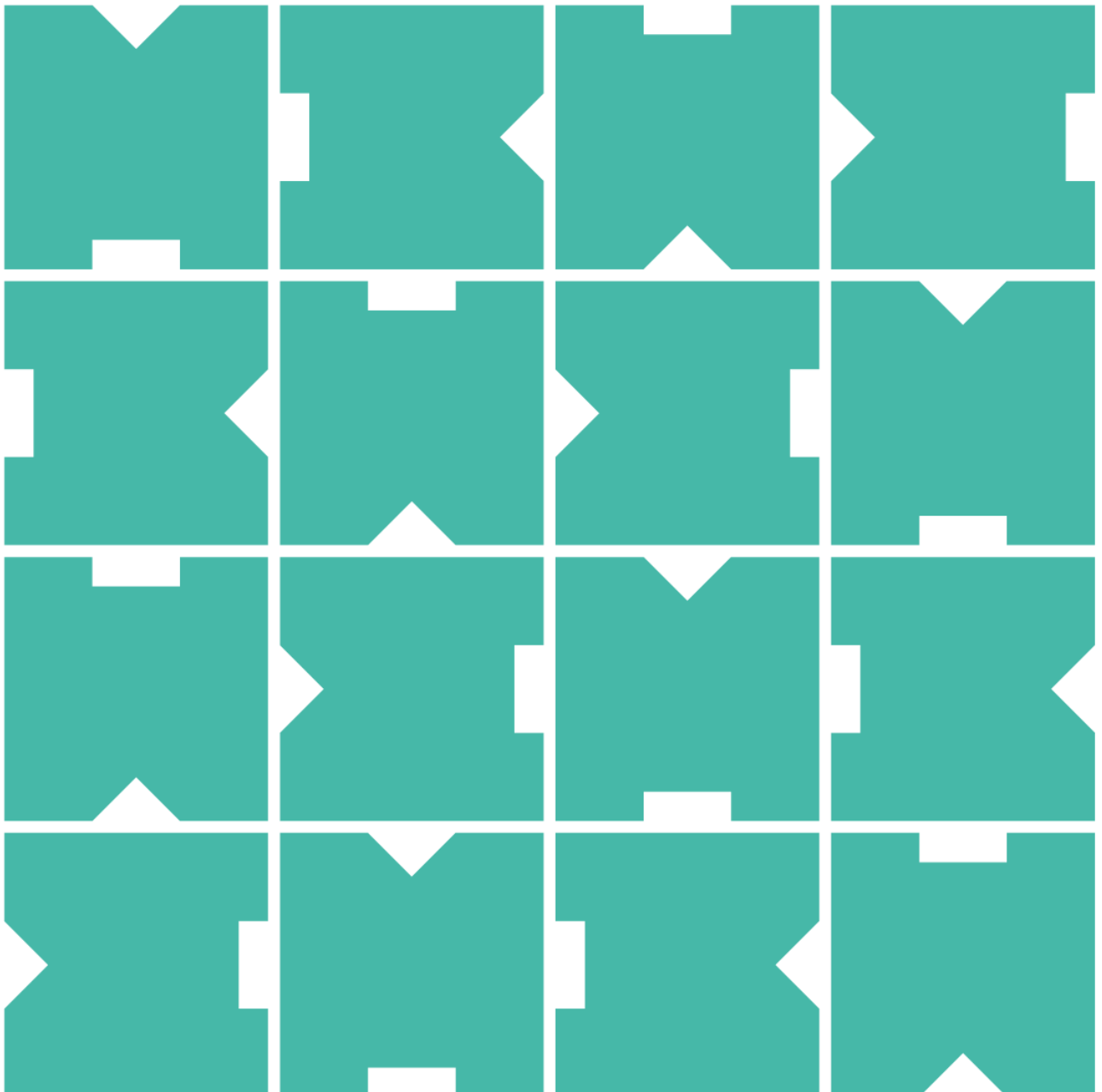
Mobil: 90617855

E-post: trond.flydal@miljodir.no

Nett: www.miljodirektoratet.no - www.miljostatus.no

Reindriftras motorferdssel på barmark i verneområder

Innhold

Forord	3
1. Innledning	4
2. Aktuelle bestemmelser om motorferdsel.....	6
2.1 Særlige bestemmelser for reindrift.....	6
3. Hvordan søke om motorferdsel i verneområder	7
4. Opplysninger i distriktsplanen som er nødvendige for saksbehandlingen	9
5. Kontroll av kjøretillatelse/dispensasjon	9

Forord

Barmarkskjøring i verneområder krever normalt tillatelse fra vernemyndigheten. Veilederen beskriver hvordan en søknad om reindrifas motorferdsel på barmark i verneområder skal behandles av forvaltningsmyndigheten for verneområdet. Det er reindrifsutøverne og distriktsstyrene for reinbeitedistriktet, som med bakgrunn i distriktsplanen kan sende en slik søknad – og som kan gi grunnlag for flerårige tillatelser til kjøring for utøveren selv og eventuelle medhjelpere.

I retningslinjene er det anvist hvilke rutiner som skal legges til grunn for søknadsbehandlingen, og hvilke opplysninger som må ligge med søknaden når det tas til behandling. Der det gis kjøretillatelse er også angitt nærmere hva som gjelder av plikter under kjøring og i samband med kontroll.

1. Innledning

Veilederen gjelder reindrifas kjøring på barmark i verneområder.

Målgruppen er:

- Distriktsstyrer i reinbeitedistriktene
- Forvaltningsmyndigheten i verneområder
- Reindrifasutøvere

Formålet med veilederen er å gi informasjon og veiledning om hva søknader om motorferdsel bør inneholde. Veilederen er utarbeidet av Miljødirektoratet og Landbruksdirektoratet i fellesskap, og er retningsgivende for søknadsbehandlingen.

I henhold til reindrifasloven § 4 har den samiske befolkningen på grunnlag av alders tids bruk rett til å utøve reindrift i de områder som fra gammelt av har vært utøvet reindrift i. Disse områdene betegnes i loven som det samiske reinbeiteområdet, og omfatter fylkene Finnmark, Troms, Nordland, Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag og Hedmark. Reindrifas er både en samisk næring og en kulturutøvelse. Samisk kultur innehar et vern etter FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter artikkel 27 og ILO-konvensjonen nr. 169.

Et reinbeitedistrikt omfatter et geografisk areal som består av ulike årstidsbeiter (helårsdistrikt eller et årstidsbeite). Distriktet ledes av et distriktsstyre, som representerer de private reindrifasinteressene. Distriktsstyret har også plikter etter reindrifasloven, bl.a. til å utarbeide en distriktsplan som inneholder opplysninger om reindrifas, og som er nødvendig for den offentlige planleggingen.

Reindrifasutøveren har ansvaret for å ivareta en velordnet reindrift. Variasjon i naturforhold og topografi gir store regionale driftsforskjeller, og varierende klimatiske forhold gir driftsforskjeller mellom år og mellom årstider. Gjeting og flytting innebærer derfor behov for fleksible løsninger tilpasset balansen mellom reinens behov og naturens skiftninger. Ettersom flere av dagens verneområder ligger innenfor det samiske reinbeiteområdet, er det viktig at forvaltningen ikke legger unødige hindringer for driftsutøvelsen, eller at driftsutøvelsen blir ansett som ulovlig fordi den avviker fra distriktsplanen som følge av vær, beiteforhold eller andre uforutsette hendelser.

Forvaltningsmyndigheten for de store verneområdene i Norge er normalt nasjonalpark- eller verneområdestyrer. Disse styrene består av folkevalgte representanter fra kommuner og fylkeskommuner, samt Sametinget i samiske områder. Styrene har egne nasjonalpark- eller verneområdeforvaltere som kan kontaktes. Kontaktinformasjon finnes på hjemmesidene til det enkelte verneområde. I tillegg til nasjonalpark- og verneområdestyrer er også statsforvalteren og noen kommuner forvaltningsmyndighet for mange av de mindre verneområdene.

De fleste verneområdene har som utgangspunkt et generelt forbud mot all motorferdsel. Dette fremgår av verneforskriften for det enkelte verneområde. Det er imidlertid gjort et generelt unntak for reindriftens kjøring med snøscooter på vinterføre. Unntaket gjelder kun nødvendig kjøring for utøvelse av reindrift.

All kjøring på barmark krever at det gis dispensasjon fra motorferdselsforbudet. Det er derfor viktig at nødvendig motorferdsel blir omsøkt på en hensiktsmessig måte og at det etableres gode rutiner for søknader om dispensasjon, behandling av søknader og kontroll med kjøringen. Med motorferdsel i denne veilederen menes bruk av ATV, traktor og 2-hjuls motorsykel o.l. på barmark.

Samisk reindrift som næring, kultur og livsform er unik både i nasjonal og internasjonal sammenheng. Gjennom den norske grunnloven og internasjonal folkerett er myndighetene pålagt en rekke forpliktelser som skal sikre urfolks rettigheter. For verneområdeforvaltningen er tett samarbeid med reindriften viktig for å ivareta både reindrift og verneformål i verneområdene. Distriktsplanene i reindriften er et viktig verktøy for å synliggjøre arealbruken i reinbeitedistriktene, herunder også bruken av motoriserte kjøretøy. De fleste reinbeitedistriktene har førstegenerasjons distriktsplaner som ikke er oppdatert i forhold til dagens driftssituasjon. Disse skal etter hvert revideres, og inntil da er det viktig at distriktsplanene anvendes sammen med direkte kontakt med distriktene.

Det er viktig at forvaltningsmyndigheten for verneområdene setter seg inn i distriktsplanene for å kunne sikre en effektiv og forenklet behandling av dispensasjonssøknader.

2. Aktuelle bestemmelser om motorferdsel

De generelle reglene om motorferdsel i utmark er fastsatt i lov om motorferdsel i utmark og vassdrag (motorferdselloven) og forskrift om bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag. I tillegg gjelder særskilte bestemmelser om bruk av motorkjøretøy i reindriftsloven og forskrifter for verneområder.

Utgangspunktet er at all motorisert ferdsel i utmark er forbudt i Norge, med mindre annet følger av lov eller vedtak med hjemmel i lov. Regelverket tar imidlertid ikke sikte på å hindre nødvendig ferdsel til anerkjente nytteformål. For lovlig motorferdsel i utmark stilles det krav om aktsom og hensynsfull ferdsel for å unngå skade og ulempe for naturmiljø og mennesker.

Utover støy og annen forurensning, vil bruk av kjøretøy på barmark medføre slitasje og skade på terrenget ved at belter og hjul etterlater seg sår i naturen. Motorferdsel kan også skade eller forstyrre dyreliv, og være til ulempe for de som driver med reindrift eller husdyrhold. Et enkelt kjøretøy behøver isolert sett ikke medføre slike skader og ulemper, men summen av motorferdsel vil kunne utgjøre en stor miljøbelastning. Det er derfor viktig at kjøring begrenses til det som er nødvendig. I denne vurderingen må det blant annet ses hen til hvor viktig transporten er, og om det er andre måter å løse transportbehovet på.

2.1 Særlige bestemmelser for reindrift

De viktigste bestemmelsene om motorferdsel i forbindelse med reindrift finnes i motorferdselloven, reindriftsloven og naturmangfoldloven/forskriften for det enkelte verneområde.

- I motorferdselloven § 4 er det for reindriftnæring gjort direkte unntak fra det generelle motorferdselsforbudet.
- Reindriftsloven § 23 viser til at den som utøver reindrift har adgang til å bruke fremkomstmidler i tråd med distriktsplan. Loven viser videre til at all motorisert ferdsel skal skje i samsvar med fastsatte forskrifter om vern.
- Det er i naturmangfoldloven og tilhørende verneforskrifter fastsatt særskilte bestemmelser om motorferdsel i verneområder. Disse bestemmelsene går foran annet regelverk om motorferdsel og krever at det må foreligge tillatelse/dispensasjon fra forvaltningsmyndigheten for å kjøre på barmark.
- Kravet om at det må foreligge tillatelse/dispensasjon fra forvaltningsmyndigheten gjelder både reindriftsutøvere og medhjelpere.

Reindriftsloven § 62 krever at distriktsstyret utarbeider distriktsplan for reinbeitedistriktet som blant annet skal inneholde en oversikt over nødvendige fremkomst- og transportmidler som anvendes. I tillegg skal planen ha med bruksregler for terrenggående kjøretøy, altså en beskrivelse av hvordan, hvor og når terrenggående kjøretøy skal brukes.

Formålsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 1 legger til grunn at naturen skal tas vare på gjennom bærekraftig bruk og vern, og danne grunnlag for samisk kultur. Ved offentlige beslutninger skal reindriftens erfarings- og kunnskapsgrunnlag vektlegges når det kan bidra til bærekraftig bruk av og vern av naturmangfoldet, jf. naturmangfoldloven §§ 7 og 8.

3. Hvordan søke om motorferdsel i verneområder

Den enkelte reindriftsutøver er selv ansvarlig for at en har nødvendige tillatelser til barmarkskjøring. En distriktsplan med tydelig beskrivelse av behov og hva som utgjør nødvendig kjøring gir et godt grunnlag for søknad om dispensasjon. Søknader med bakgrunn i distriktsplaner kan åpne for flerårige tillatelser, f.eks. inntil 5 år. Dette kan bidra til en mer forutsigbar og forenklet saksbehandling.

Det er distriktsstyret i det enkelte reinbeitedistrikt som har ansvar for å utarbeide og vedta distriktsplaner i samsvar med kravene i reindriftsloven. En distriktsplan som skal brukes som grunnlag for søknad om kjøring på barmark må oppfylle kravene i reindriftsloven § 62, og inneholde opplysningene som fremgår av denne veilederens punkt 4.

Ved behandlingen av søknad om dispensasjon er det forvaltningsmyndigheten for det enkelte verneområde som gjør sin vurdering og treffer vedtak i den enkelte sak. Forvaltningsmyndigheten forholder seg til juridiske rammer, og skal i tillegg utøve et forvaltningsmessig skjønn i samsvar med verneforskriften. Forvaltningsmyndigheten kan om nødvendig sette vilkår for en tillatelse, f.eks. knyttet til ivaretagelse av særlig sårbare områder og/eller arter. Det kan imidlertid ikke settes så strenge vilkår at dette går utover dyrevelferd eller alminnelig driftsutøvelse i reindriften. Reglene i forvaltningsloven kapittel IV om saksforberedelse ved enkeltvedtak gjelder. Lovens krav til entydige og klare vedtak innebærer at tillatelse til kjøring bare kan gis til navngitte personer.

For å sikre at distriktsplanen innehar tilstrekkelige beskrivelser av motorisert ferdsel er det hensiktsmessig at distriktsplanen sendes forvaltningsmyndigheten for verneområdet, slik at de kan fremme innspill som ivaretar formålet om en forutsigbar og forenklet saksbehandling.

Forenklet prosess for reindriftens søknad om barmarkskjøring i verneområder:

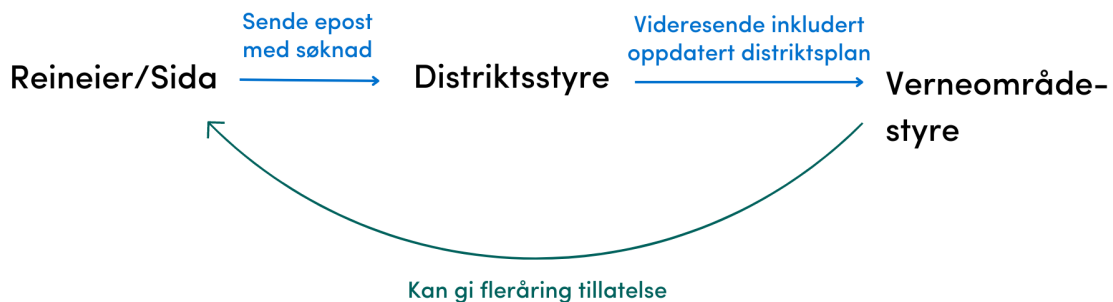
- Søknad om barmarkskjøring som vist i distriktsplan oversendes fra distriktsstyret til forvaltningsmyndigheten for verneområdet. Søknaden kan for eksempel være en e-post hvor distriktsplanen er vedlagt. Dette gjøres i samråd med reindriftsutøver.
- I søknaden beskrives navn på alle siidaer med tilhørende siidaandeler og navn på reindriftsutøvere i reinbeitedistriktet som har et nødvendig behov for barmarkskjøring i verneområder.

- Behovet for eventuelle medhjelpere/drenger for den enkelte siida/siidaandel må beskrives i søknaden hvis det ikke fremgår av distriktsplanen. Faste medhjelpere/drenger skal oppgis/navngis i søknaden, slik at dispensasjon kan vurderes samlet.
- Endret behov for medhjelpere i søknadsperioden, endringer i familiære forhold og akutte behov for bistand, meldes og omsøkes forvaltningsmyndigheten for verneområdet. Slike henvendelser kan gjøres fra den enkelte siida/siidaandel/reindriftsutøver. I helt spesielle tilfeller kan nødrettslige betraktninger legges til grunn, slik at medhjelpere kan kjøre uten tillatelse fra forvaltningsmyndigheten.
- Forvaltningsmyndigheten for verneområdet behandler søknaden, og treffer vedtak med kopi til bl.a. oppsynsmyndighet og Statsforvalter.

I tilfeller hvor reindriften har et behov for barmarkskjøring i flere verneområder, og hvor verneområdene har forskjellig forvaltningsmyndighet, anbefaler vi at de ulike forvaltningsmyndighetene samordner sin saksbehandling.

I tillegg til den forenklete søknadsprosessen via distriktsplan og distriktsstyret, som kan gi grunnlag for en flerårig tillatelse, kan reindriftsutøveren fortsatt søke på egen hånd direkte til vernemyndigheten for verneområdet. I det siste tilfellet vil reindriftsutøveren måtte påregne å legge med utvidet begrunnelse og dokumentasjon, som kan understøtte det aktuelle behovet for kjøring.

Alternativ 1

Alternativ 2

4. Opplysninger i distriktsplanen som er nødvendige for saksbehandlingen

Her følger en punktliste over relevant informasjon som bør tas med i distriktsplanen, og som er nødvendig for en forsvarlig saksbehandling hos forvaltningsmyndigheten.

- **Geografisk område som berøres av barmarkskjøring.**
 - Hvilke verneområder berøres av kjøringen?
 - Hvilke faste kjøreløyper/traseer skal benyttes? Disse traseene skal kartfestes.
 - Beskrivelse av områder hvor det eventuelt er et behov for kjøring utenfor faste kjøreløyper/traseer. Områdene kartfestes i den grad det er mulig.
 - Hvilke arbeidsoppgaver er knyttet til kjøring i de ulike områdene, for eksempel gjeting, eller samling i forbindelse med kalvemerking, flytting, slakting mm. Områdene kartfestes i den grad det er mulig.

- **Omfanget av kjøringen skal beskrives så langt det er mulig.**
 - I distriktsplanen bør det fremgå en vurdering av om behovet er stort eller lite, og i hvilke perioder det er størst behov for barmarkskjøring.
 - Angivelse av type kjøretøy (ATV m/u belter, 2 hjuls motorsykkkel etc.) og bruksområde.
 - Behovet for medhjelpere/drenger gjennom året, type arbeid, kjøretøy osv.

5. Kontroll av kjøretillatelse/dispensasjon

Av hensyn til effektive kontroller med kjøring på barmark er det viktig at også faste eller midlertidige medhjelpere i reindriften medbringer kjøretillatelse/dispensasjon (skriftlig eller elektronisk) fra forvaltningsmyndigheten for verneområdet.

Etter verneforskriftene er det ikke mulighet for å gi åpne tillatelser til ikke navngitte personer eller å gi reineiere anledning til å bemyndige andre til å kjøre i sitt sted. Dispensasjon for kjøring utstedt av vernemyndigheten skal kunne fremvises dersom det forlanges av oppsynsmyndighet og/eller politi. Krav om fremvisning av kjøretillatelse/dispensasjon skal stilles som vilkår når forvaltningsmyndigheten for verneområdet treffer vedtak om å tillate kjøring.

Faste eller midlertidige medhjelpere i reindriften som kjører uten nødvendig tillatelse/dispensasjon, eller uten å medbringe tillatelse, er å anse som ulovlig kjøring. Ulovlig kjøring vil bli sanksjonert.

Tlf.: 73 58 05 00
post@miljodir.no
www.miljodirektoratet.no
Postboks 5672 Sluppen,
7485 Trondheim

Besøksadresse Trondheim:
Brattørkaia 15, 7010 Trondheim

Besøksadresse Oslo:
Grensesvingen 7, 0661 Oslo

LANDBRUKSDIREKTORATET OSLO

POSTADRESSE:
Postboks 1450 Vika, 0116 Oslo

BESØKSADRESSE:
Innspurten 11D, 0663 Oslo

TELEFON: 78 60 60 00

E-POST: postmottak@landbruksdirektoratet.no

LANDBRUKSDIREKTORATET ALTA

BESØKSADRESSE:
Løkkeveien 111, 9510 Alta

LANDBRUKSDIREKTORATET STEINKJER

BESØKSADRESSE:
Skolegata 22, C-bygget, 7713 Steinkjer
www.landbruksdirektoratet.no